कर्मसन्न्यासयोगः (karmasannyāsayogaḥ)

ॐ श्रीपरमात्मने नमः। अथ पञ्चमोऽध्यायः। कर्मसन्न्यासयोगः। om śrīparamātmane namaḥ. atha pañcamo'dhyāyaḥ. karmasannyāsayogaḥ		
1.	अर्जुन उवाच। सन्न्यासं कर्मणां कृष्ण पुनर्योगं च शंससि। यच्छ्रेय एतयोरेकम् तन्मे ब्रूहि सुनिश्चितम्॥	arjuna uvāca sannyāsaṁ karmaṇāṁ kṛṣṇa punaryogaṁ ca śaṁsasi yacchreya etayorekam tanme brūhi suniścitam
2.	श्रीभगवानुवाच। सन्न्यासः कर्मयोगश्च निःश्रेयसकरावुभौ। तयोस्तु कर्मसन्न्यासात् कर्मयोगो विशिष्यते॥	śrībhagavānuvāca sannyāsaḥ karmayogaśca niḥśreyasakarāvubhau tayostu karmasannyāsāt karmayogo viśiṣyate
3.	ज्ञेयः स नित्यसन्न्यासी यो न द्वेष्टि न काङ्क्षति। निर्द्वन्द्वो हि महाबाहो सुखं बन्धात्प्रमुच्यते॥	jñeyaḥ sa nityasannyāsī yo na dveṣṭi na kāṅkṣati nirdvandvo hi mahābāho sukhaṁ bandhātpramucyate
4.	साङ्ख्ययोगौ पृथग्बालाः प्रवदन्ति न पण्डिताः। एकमप्यास्थितः सम्यक् उभयोर्विन्दते फलम्॥	sāṅkhyayogau pṛthagbālāḥ pravadanti na paṇḍitāḥ ekamapyāsthitaḥ samyak ubhayorvindate phalam
5.	यत्साङ्ख्यैः प्राप्यते स्थानम् तद्योगैरपि गम्यते। एकं साङ्ख्यं च योगं च यः पश्यति स पश्यति॥	yatsāṅkhyaiḥ prāpyate sthānam tadyogairapi gamyate ekaṁ sāṅkhyaṁ ca yogaṁ ca yaḥ paśyati sa paśyati
6.	सन्न्यासस्तु महाबाहो दुःखमाप्तुमयोगतः। योगयुक्तो मुनिर्ब्रह्म नचिरेणाधिगच्छति॥	sannyāsastu mahābāho duḥkhamāptumayogataḥ yogayukto munirbrahma nacireṇādhigacchati
7.	योगयुक्तो विशुद्धात्मा विजितात्मा जितेन्द्रियः। सर्वभूतात्मभूतात्मा कुर्वन्नपि न लिप्यते॥	yogayukto viśuddhātmā vijitātmā jitendriyaḥ sarvabhūtātmabhūtātmā kurvannapi na lipyate

8.	नैव किञ्चित्करोमीति युक्तो मन्येत तत्त्ववित्। पश्यञ्शृण्वन्स्पृशञ्जिघ्रन् अश्नन्गच्छन्स्वपञ्श्वसन्॥	naiva kiñcitkaromīti yukto manyeta tattvavit paśyañśṛṇvanspṛśañjighran aśnangacchansvapañśvasan
9.	प्रलपन्विसृजन्गृह्णन् उन्मिषन्निमिषन्नपि। इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेषु वर्तन्त इति धारयन्॥	pralapanvisṛjangṛhṇan unmiṣannimiṣannapi indriyāṇīndriyārtheṣu vartanta iti dhārayan
10.	ब्रह्मण्याधाय कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा करोति यः। लिप्यते न स पापेन पद्मपत्रमिवाम्भसा॥	brahmaṇyādhāya karmāṇi saṅgaṁ tyaktvā karoti yaḥ lipyate na sa pāpena padmapatramivāmbhasā
11.	कायेन मनसा बुद्ध्या केवलैरिन्द्रियैरपि। योगिनः कर्म कुर्वन्ति सङ्गं त्यक्त्वात्मशुद्धये॥	kāyena manasā buddhyā kevalairindriyairapi yoginaḥ karma kurvanti saṅgaṁ tyaktvātmaśuddhaye
12.	युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा शान्तिमाप्नोति नैष्ठिकीम्। अयुक्तः कामकारेण फले सक्तो निबध्यते॥	yuktaḥ karmaphalaṁ tyaktvā śāntimāpnoti naiṣṭhikīm ayuktaḥ kāmakāreṇa phale sakto nibadhyate
13.	सर्वकर्माणि मनसा सन्न्यस्यास्ते सुखं वशी। नवद्वारे पुरे देही नैव कुर्वन्न कारयन्॥	sarvakarmāṇi manasā sannyasyāste sukhaṁ vaśī navadvāre pure dehī naiva kurvanna kārayan
14.	न कर्तृत्वं न कर्माणि लोकस्य सृजति प्रभुः। न कर्मफलसंयोगम् स्वभावस्तु प्रवर्तते॥	na kartṛtvaṁ na karmāṇi lokasya sṛjati prabhuḥ na karmaphalasaṁyogam svabhāvastu pravartate
15.	नादत्ते कस्यचित्पापम् न चैव सुकृतं विभुः। अज्ञानेनावृतं ज्ञानम् तेन मुह्यन्ति जन्तवः॥	nādatte kasyacitpāpam na caiva sukṛtaṁ vibhuḥ ajñānenāvṛtaṁ jñānam tena muhyanti jantavaḥ

16.	ज्ञानेन तु तदज्ञानम् येषां नाशितमात्मनः। तेषामादित्यवज्ज्ञानम् प्रकाशयति तत्परम्॥	jñānena tu tadajñānam yeṣāṁ nāśitamātmanaḥ teṣāmādityavajjñānam prakāśayati tatparam
17.	तद्बुद्धयस्तदात्मानः तन्निष्ठास्तत्परायणाः। गच्छन्त्यपुनरावृत्तिम् ज्ञाननिर्धूतकल्मषाः॥	tadbuddhayastadātmānaḥ tanniṣṭhāstatparāyaṇāḥ gacchantyapunarāvṛttim jñānanirdhūtakalmaṣāḥ
18.	विद्याविनयसम्पन्ने ब्राह्मणे गवि हस्तिनि। शुनि चैव श्वपाके च पण्डिताः समदर्शिनः॥	vidyāvinayasampanne brāhmaṇe gavi hastini śuni caiva śvapāke ca paṇḍitāḥ samadarśinaḥ
19.	इहैव तैर्जितः सर्गः येषां साम्ये स्थितं मनः। निर्दोषं हि समं ब्रह्म तस्माद्ब्रह्मणि ते स्थिताः॥	ihaiva tairjitaḥ sargaḥ yeṣāṁ sāmye sthitaṁ manaḥ nirdoṣaṁ hi samaṁ brahma tasmādbrahmaṇi te sthitāḥ
20.	न प्रहृष्येत्प्रियं प्राप्य नोद्विजेत्प्राप्य चाप्रियम्। स्थिरबुद्धिरसम्मूढः ब्रह्मविद्ब्रह्मणि स्थितः॥	na prahṛṣyetpriyaṁ prāpya nodvijetprāpya cāpriyam sthirabuddhirasammūḍhaḥ brahmavidbrahmaṇi sthitaḥ
21.	बाह्यस्पर्शेष्वसक्तात्मा विन्दत्यात्मनि यत्सुखम्। स ब्रह्मयोगयुक्तात्मा सुखमक्षयमश्नुते॥	bāhyasparśeṣvasaktātmā vindatyātmani yatsukham sa brahmayogayuktātmā sukhamakṣayamaśnute
22.	ये हि संस्पर्शजा भोगाः दुःखयोनय एव ते। आद्यन्तवन्तः कौन्तेय न तेषु रमते बुधः॥	ye hi saṁsparśajā bhogāḥ duḥkhayonaya eva te ādyantavantaḥ kaunteya na teṣu ramate budhaḥ
23.	शक्नोतीहैव यः सोढुम् प्राक्शरीरविमोक्षणात्। कामक्रोधोद्भवं वेगम् स युक्तः स सुखी नरः॥	śaknotīhaiva yaḥ soḍhum prākśarīravimokṣaṇāt kāmakrodhodbhavaṁ vegam sa yuktaḥ sa sukhī naraḥ

24.	योऽन्तः सुखोऽन्तरारामः तथान्तर्ज्योतिरेव यः । स योगी ब्रह्मनिर्वाणम् ब्रह्मभूतोऽधिगच्छति ॥	yo'ntaḥ sukho'ntarārāmaḥ tathāntarjyotireva yaḥ sa yogī brahmanirvāṇam brahmabhūto'dhigacchati
25.	लभन्ते ब्रह्मनिर्वाणम् ऋषयः क्षीणकल्मषाः । छिन्नद्वैधा यतात्मानः सर्वभूतहिते रताः ॥	labhante brahmanirvāṇam ṛṣayaḥ kṣīṇakalmaṣāḥ chinnadvaidhā yatātmānaḥ sarvabhūtahite ratāḥ
26.	कामक्रोधवियुक्तानाम् यतीनां यतचेतसाम् । अभितो ब्रह्मनिर्वाणम् वर्तते विदितात्मनाम् ॥	kāmakrodhaviyuktānām yatīnāṁ yatacetasām abhito brahmanirvāṇam vartate viditātmanām
27.	स्पर्शान्कृत्वा बहिर्बाह्यान् चक्षुश्चैवान्तरे भ्रुवोः । प्राणापानौ समौ कृत्वा नासाभ्यन्तरचारिणौ ॥	sparśānkṛtvā bahirbāhyān cakṣuścaivāntare bhruvoḥ prāṇāpānau samau kṛtvā nāsābhyantaracāriṇau
28.	यतेन्द्रियमनोबुद्धिः मुनिर्मोक्षपरायणः । विगतेच्छाभयक्रोधः यः सदा मुक्त एव सः ॥	yatendriyamanobuddhiḥ munirmokṣaparāyaṇaḥ vigatecchābhayakrodhaḥ yaḥ sadā mukta eva saḥ
29.	भोक्तारं यज्ञतपसाम् सर्वलोकमहेश्वरम् । सुहृदं सर्वभूतानाम् ज्ञात्वा मां शान्तिमृच्छति ॥	bhoktāraṁ yajñatapasām sarvalokamaheśvaram suhṛdaṁ sarvabhūtānām jñātvā māṁ śāntimṛcchati

ॐ तत्सत् इति श्रीमद्भगवद्गीतासु उपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे
कर्मसन्न्यासयोगो नाम पञ्चमोऽध्यायः ॥

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

om tatsat iti śrīmadbhagavadgītāsu upaniṣatsu brahmavidyāyāṁ yogaśāstre
śrīkṛṣṇārjunasaṁvāde karmasannyāsayogo nāma pañcamo'dhyāyaḥ

śrīkṛṣṇārpaṇamastu